

*Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački*

Homilija

u euharistijskome slavlju Tridesete nedjelje kroz godinu – A

prigodom proslave 50. obljetnice svećeništva ('zlatna misa')

preč. g. Marijana Franjčića,

kanonika Prvostolnoga kaptola zagrebačkoga

i preč. g. Miroslava Martinjaka,

ravnatelja zbora (*regens chori*) zagrebačke katedrale

Zagrebačka prvostolnica, 25. listopada 2026. u 10 sati

*Liturgijska čitanja:
Iz 22, 20-26; Ps 18, 2-4.47.51ab;
1Sol 1, 5c-10; Mt 22, 34-40*

Draga subraćo članovi Prvostolnoga kaptola zagrebačkog
i preč. g. Dekane Zbora prebendara ove naše prvostolnice (prof. dr. Denis Barić),
vlč. g. Đakone (Ratko Podvorac), cijenjene sestre redovnice i dragi bogoslovi;
draga Crkvo u ljepoti slavlja
otajstva nedjeljnoga euharistijskog zajedništva!

1. Učitelju, koja je zapovijed najveća?

Među tolikim propisima; među obredima i postovima koje treba poštovati;
među psalmima i molitvama koje treba izgovarati – koja je 'izvorišna' odredba; koji to
zakon objedinjuje i daje smisao, okus i svrhu svim drugim zakonima? Reci nam, da
bismo mogli malo pojednostavniti život koji smo pretvorili u složenost bezbroj propisa
koji više pritišću negoli olakšavaju, koje nosimo kao uteg, a ne kao krila; koji
zarobljavaju i guše ne dajući svježinu slobode.

Pitaju ga o najvećoj zapovijedi među postojećima, ali njihovo pitanje seže dublje:
"Učitelju, što je uistinu važno; što je istinska srž vjere i života?"

Braćo i sestre, i u nama, u našoj suvremenosti koja voli prešućivati ključna
pitanja, trajno odjekuje upit: "Što je zaista važno? Što to spaja sastavnice moga života;
što životu daje cjelovitost, a po njoj i polet, oduševljenje i ljepotu?"

2. Isus odgovara na sebi svojstven način stavljajući u prvi plan riječ koja nije izravno istaknuta u Deset riječi, u Deset zapovijedi – ljubiti: *Ljubi Gospodina Boga svim srcem, svom dušom, svim svojim umom. Ljubi bližnjega...*

Ljubi da bi ozdravljao život i učinio ga sretnim, jer je vaga na kojoj se mjeri blaženstvo u ovome životu upravo primanje i darivanje ljubavi. Ne ljubiti druge samo je polagano umiranje.

Čovjek koji ne strepi za drugoga, komu nije stalo do drugih, tko ne ljubi onom ljubavlju koja pročišćuje pogled i tko ne pokušava ljude gledati u daru Božjega svjetla odriče se života i pretvara se u razornu snagu koja truje i uništava. Tomu smo svjedoci iz dana u dan, od obiteljskih nesloga i sukoba preko sjetve besmisla u našem hrvatskom društvu do ratnih sukoba i ponižavanja ljudskosti.

Ljubav odlama i kleše kamenje za izgradnju domova; ljubav širi ruke u zagrljaj da bismo osjetili prihvaćenost; ljubav nam se daje za življenje cjelovitosti.

3. *Ljubi, ljubiti ćeš Boga svim svojim srcem ...*

Netko je s pravom rekao da je srce centar za životnu ravnotežu, nevidljivo središte koje usmjerava i ne dopušta odstupanja, skretanja, opasna lutanja.

A svaki život ima središte, poput pogleda usredotočena na nešto privlačno, na nešto što određuje planove i odluke: na zanimanje i posao, na novac i imetak, na stvaranje slike o sebi, na nezacijeljenu ranu ili bojazan, na podnesenu nepravdu, na neku blagodat ili ljepotu... pogled usredotočen na ono što zauzima srce i nameće smjer.

Među prevoditeljskim prijedlozima postoji i onaj koji kaže da bi prijevod trebao glasniti: *Ljubiti ćeš Boga svim svojim srcima*, kao da se kaže: i srcem obasjanim svjetlom i srcem koje je zahvaćeno tamom; srcem koje vjeruje, ali i srcem koje sumnja... Očituj ljubav svime što ti je darovano, kako god možeš i svime što imaš, premda to izgledalo neznatno i nedostatno...

Isus govori o cijelome srcu, cijeloj duši i umu. Ako istinski voliš nije dovoljan tek komadić, neki ostatak ili tek kutak života. Traži se cjelovitost koja nas nadilazi te se taj poticaj čini prezahtjevnim i nemogućim. No, lako ćemo se složiti da temeljna ljubav koja nije cjelovita zapravo i nije ljubav. Zato, ne tražimo izgovor, jer nam takva ljubav nije nepoznata; ona koja prožima naše misli; koja pokreće, koja ne miruje, ako je posrijedi netko i nešto što volimo.

Nijedan dah, nijedan titraj, nijedna odluka nije izvan te ljubavi niti ih je moguće bez te ljubavi živjeti. Dakle, Isus nam danas govori: "Želiš li uspostaviti životnu ravnotežu – vrati se ljubavi".

4. Ali što je, braćo i sestre, Isus rekao da bi se to moglo shvatiti kao novost? Nisu li navedene riječi i prije njega ponavljali razni tražitelji smisla u drugim religijama?

Isusova novost je u drugome dijelu, u zapovijedi koja je slična prvoj, početnoj... Genij kršćanstva i naše kulture nalazi se u istini da je zapovijed o ljubavi prema bližnjemu *slična* zapovijedi o ljubavi prema Bogu, štoviše – ljubav je jednaka, te su ljubavi nerazdvojne.

Koristeći se riječju "slična" Krist povezuje ono što smo skloni razdvojiti: Boga od čovjeka, nebo od zemlje, vidljivo od nevidljivoga. To je neraskidivo, jer Bog koga ne vidimo objavio se u ljudskosti; ima lice koje možemo vidjeti, lice čovjeka kraj nas koji traži bliskost, suosjećanje, milosrđe.

Time se potvrđuje da je bližnji nalik Bogu, da smo stvoreni na njegovu sliku, dionici vječnosti snagom njegova Duha. Bližnji ima lice i glas, srce i ljepotu na sličnost Bogu. Zemlja je to koja odgovara nebu... Veličina života protkana je ljubavlju, jer je Bog njihovo izvorište. Sve se spaja u ljubavi, u riječi, u stvarnosti koja ima značenje, ljepotu i težinu vječnosti; štoviše – lakoću vječnosti.

Isus je došao da bi se o tome brinuo, kao iscjelitelj ne-ljubavi svijeta. Ne-ljubav, suprotnost ljubavi jedini je grijeh koji pustoši zemlju, koji potiče čovjeka na uništavanje onoga što mu je darovano da voli; grijeh koji ne dopušta misliti sutrašnjicu. Božji je Sin došao izliječiti srce, da bi moglo biti kolijevka budućnosti i kolijevka Božje prisutnosti.

I ne radi se o neodređenoj ljubavi. Novost kršćanstva je ljubav kakvom je Krist ljubio, onda kada pere noge učenicima, kada plače nad mrtvim prijateljem, kada se raduje mirisu nardove pomasti, kada se obraća izdajniku i zove ga prijateljem, kada moli za one koji ga razapinju, kada započinje od naizgled izgubljenih...

5. S tim raspoloženjem u srcu postaje jasnije da je današnja Božja riječ više od predivnoga okvira za spomen i za slavlje svećeničkih jubileja koji su nas okupili da Gospodinu zahvalimo za živote naše subraće koja žive svećeništvo više od pedeset godina, danas posebice imajući pred sobom, u mislima i molitvama prečasnog gospodu dr. Marijana Franjčića i profesora maestra Miroslava Martinjaka, zaređene (upravo ovdje) prije pedeset godina.

Njihova je služba kao kanonika, kao prebendara i ravnatelja zbora povezana s našom katedralom te naš današnji spomen smisljeno povezuje njihovo ređenje, prve svećeničke dane i sadašnjost.

U tome lûku vidimo čudesno Božje djelo: isto svećeništvo, isto zvanje, a opet puno različitosti u služenju i očitovanju darova, što pokazuje iznimnu širinu i ljepotu Crkve progovarajući otajstvom Božje ljubavi koja sve povezuje.

Jer što bi moglo tako povezati njih, jednoga dječaka iz Jalžabeta, drugoga iz Gornje Voće; Marijana koji je kao svećenik šest godina bio u Sisku, zatim deset u Pakracu i to upravo u godinama kada je baš tamo započelo otvoreno jugoslavensko i srpsko nasilje protiv Hrvatske. Uslijedilo je četrnaest godina u Zagrebu, najprije u župi Šanci-Savice, a zatim na Selskoj, kod sv. Marka Križevčanina, da bi zatim deset godina od 2007. do 2017. bio ravnatelj *Nadbiskupske klasične gimnazije*. Kao kanoniku danas mu je povjerena posebna briga za Kapelu ranjenoga Isusa na Trgu bana Jelačića.

Na istoj poveznici je naš maestro Miroslav koji je nakon ređenja dvije godine bio u pastoralnoj službi u Samoboru, te je poslan na studij crkvene glazbe u Rim. Nakon završenoga studija počinje predavati kolegije iz područja crkvene glazbe na Katoličkome bogoslovnom fakultetu, Institutu za crkvenu glazbu i Katehetskome institutu. I tako – možemo reći – do danas, punih četrdeset godina!

6. Ti šturi podatci ipak ne otkrivaju ono što je bitno, ono što ni oni sami, što nijedan od nas svećenika zacijelo nije u stanju predstaviti riječima. Zbog toga ovaj oltar i ovo slavlje. Samo tu sve postaje 'razumljivo', samo tu sve dobiva smisao koji ćemo spoznati u punini tek u vječnosti; ali ovdje živi poveznica.

I kada bismo njih dvojicu jubilaraca danas zamolili da sažmu razloge svoga svećeništva, teško da bi našli bolji put od današnjih Isusovih riječi, od ljubavi prema Bogu i bližnjima, ljubavi koja ih je pozvala u dječastvu i koja ih je vodila u raznim crkvenim službama.

Te se službe nužno međusobno vežu; nijedna ne može živjeti samo za sebe. Tako su se i njih dvojica našli u raznim područjima odgoja i obrazovanja, čak i izravno, jer je naša Gimnazija itekako vezana uz daljnje fakultetsko školovanje, uz sveučilišta, fakultete, bogoslovije i kuće formacije.

Osim toga, preč. g. Marijan doktorirao je na iznimno aktualnu temu o *religijskoj inkulturaciji i razvoju interkulturalne osjetljivosti u nastavi vjerskog odgoja*.

Braćo i sestre, za svećenika je neizostavno: gajenje molitve i duhovnosti, naviještanje Radosne vijesti, slavlje sakramenata, darivanje u skrbi za potrebite, građenje zajedništva među ljudima snagom nutarnje radosti koja izvire iz zajedništva u Božjoj ljubavi.

To je strujanje koje se ne dopušta obuhvatiti ni ograničiti, definirati. To je *melodija Evanđelja* koja titra duboko u nama i koja otkriva da smo *zdenac na dnu kojega susrećemo Boga* (E. Hillesum).

U toj dubini nalazi se ljepota koju danas slavimo, ponekad zahtjevna i zastrašujuća, zbog veličine Dara koji nam je dan, ali još više, puno više zbog Gospodinova povjerenja u našu krhkost i malenost u kojoj očituje svoju veličinu.

7. Budući da su maestro Miro izravno, a kanonik Marijan neizravno svojim služenjem ostavili svećenički trag evanđeoske melodije, na kraju bih ovaj jubilej sažeo u tri glazbena pojma koji očituju Božju milost i djelovanje te ljudski odaziv i suradnju, iz čega je jedini primjeren plod naša zahvalnost, kako nas osobno, tako i naše Nadbiskupije i Crkve u Hrvata.

Prvi je pojam *kompozicija*.

Komponirati doslovno znači staviti nešto zajedno (*cum-ponere*), posložiti da bude u smislenome međuodnosu, to jest uskladiti. Zbog toga hrvatskim jezikom riječ *kompozicija* u glazbenome svijetu prevodimo kao *skladba*. Gledamo li svećeničke živote naše braće vidjet ćemo da je u tih pedeset godina toliko čudesnih povezivanja koja je jedino Bog mogao voditi i uskladiti dajući smisao.

Siguran sam da su već toliko puta, a osobito ove godine, i Marijan i Miro pitali sebe zašto je nešto bilo baš tako; zašto baš tim putem i na taj način. I jedni je odgovor u Bogu, u pouzdanju u njegovu kompoziciju, u izbor instrumenata i u izvedbu onih koje nam on daruje na svećeničkome hodu.

Drugi je pojam *harmonija*.

Kompozicija zahtijeva harmoničnost. I ta riječ poglavito upućuje na povezivanje, na suglasje i na sklad. Ipak, posebnost harmonizacije u smislu duhovnosti vodi nas do prepoznavanja mjesta u kompoziciji, na prihvaćanje i na prijanjanje, na prilagodbu u odnosu na druge.

Korijen te riječi (gr. *armozein*) jednak je korijenu za riječ 'broj' (*arithmós*), ali i za umjetnost (*ars*). Harmonizacija je sinteza, sustav koji poslaguje različite dijelove u suzvučje. U Crkvi je Božjom ljubavlju, ali i ljudskom ljubavlju usuglašeno nebrojeno različitih dijelova, ljudi, naravi, temperamenata. I svećenik zna, jer je uvijek poslan nekoj zajednici, koliko je važno biti čovjek usuglašavanja, brige da ništa što je Bog komponirao ne zvuči 'raštimano', bez sluha i bez glasa. Svećenik jest umjetnik ravnoteže, ne po svaku cijenu i ne u smislu izdaje istine, nego u smislu harmonije, uskladbe i ugođenosti.

Odakle mu snaga za to? Iz onoga što govori treća predložena riječ: *akord*.

Ponovno nešto slično komponiranju i harmoniziranju, jer je posrijedi sklad. Ipak, podrijetlo riječi govori o srcu, o onome što je 'pri srcu': *ad cor, ad-cordare*. To je prostor susreta Bog i čovjeka.

Drage su nam riječi koje u sebi sadrže riječ srce, počevši od srdačnosti, od rekorda (onoga što se posebice pamti i što se bilježi, snima), do raznih konkordanci i konkordata, što govori o upućenosti na nekoga i nešto i o slozi srdaca.

8. Braćo i sestre, o srcu se i danas radi; ne o nizu od pedeset brojeva, ne o plošnome sjećanju na protekle događaje.

Ovi nam glazbenici, zbor i orkestar, danas snažnije u dušu utiskuju ta tri pojma koja rado nosim s ovoga slavlja: *kompozicija, harmonija i akord*.

Gospodin nas je izabrao i za nas ima plan (danas bismo rekli: projekt) od kojega vidimo samo neke tragove; za drugo nam je potrebno pouzdanje. Gdje ga više naći nego kod blaženoga Alojzija?

Potreban nam je sklad koji uočava da su s nama drugi ljudi kojima Bog povjerava isto otajstvo, ali drukčija iskustva. I konačno uskladimo mi svoje srce u akordu s Božjom ljubavlju. O tome visi Zakon i proroci; o tome visi naša crkvenost i naše svjedočanstvo kojega su željni svi ljudi, jer im treba istina koja nadilazi prolaznost.

Dragi Marijane i Miro, čestitamo vam na melodiji koju ste nam darovali da s vama možemo pjevati i živjeti novu pjesmu Gospodinu, jer učini djela čudesna!

Amen.